

Mataifa: Sehemu ya 1

SABATO MCHANA

Somo la Juma Hili: *Mwa. 10:1–12, Mwa. 12:1–9, 1 Sam. 8:4–18, Mt. 20:25–28, Ufu. 18:1–4.*

Fungu la Kukariri: “Naye akapewa mamlaka, na utukufu, na ufalme, ili watu wa kabila zote, na taifa zote, na lugha zote, wamtumikie; mamlaka yake ni mamlaka ya milele, ambayo hayatapita kamwe, na ufalme wake ni ufalme usioweza kuangamizwa” (*Danieli 7:14*).

Kitabu cha Ufunuo kinatuonesha ufumbuzi wa Mungu kwa Kajili ya ulimwengu wetu ulioanguka. Katika sura za mwisho, njia ya kuufikia mti wa uzima inarejeshwa, laana inaondolewa, na tunakaribishwa tena katika kuwepo kwa Mungu. Ufunuo, kwa namna fulani, ni kitabu cha Mwanzo kuanzishia mwisho kurudi nyuma, ndiyo maana kitabu cha Mwanzo kinabaki kuwa ufunguo muhimu wa kuelewa jinsi matatizo ya ulimwengu yalivyotokea hapo mwanzo.

Mojawapo ya masuala muhimu katika Danieli na Ufunuo ni serikali ya kiulimwengu, mfuatano wa majaribio ya kibinadamu ya kuitawala sayari ambayo kwa haki ni ya Mungu na Ambaye—mara tukio hili la kutisha la dhambi na uasi litakapokoma milele—hatimaye atatawala kwa haki.

Ni mchakato mrefu sana unaofikisha katika wakati huu, unaochukua maelfu ya miaka ya majaribio ya wanadamu katika kujitawala. Hayajawahi kufanikiwa; hata yale yanayodhihirisha ubora wa juu kabisa daima yamepungua, mara nyingi yamepungua mno, ubora huo. Sehemu kubwa ya historia ya kusikitisha ya wanadamu kwa kipindi cha miaka elfu inahusu tu maelezo ya maafa ambayo mifumo hii iliyoshindwa imeleta juu yetu. Na hali itakuwa mbaya zaidi hadi “ufalme wa milele” wa Mungu (*Dan. 7:27*) utakaposimamishwa hatimaye.

*Jifunze somo la juma hili kwa maandalizi ya Sabato ya Aprili 26.

Nimrodi na Ninawi

Edeni ilifanywa kuwa makao bora kwa jamii ya wanadamu. Mara baada ya dhambi kuingia, ilibidi Mungu kuwatenganisha wanadamu na bustani na mti wa uzima, angalau kwa sasa.

Nje ya Bustani, wanadamu walitakiwa kufanya kazi kwa bidii ili kujipatia mahitaji ya maisha yao yaweze kuendelea. Maisha yakawa magumu; ikabidi tuishi kwa uchungu na kwa jasho la uso wetu (Mwa. 3:16–19). Wazazi wetu wa kwanza waliamini kwamba Mfalme halali angeandaa njia ya kurudi Bustanini, walileta dhabihu kwenye malango ya Edeni kwa kutazamia kwa uaminifu ukombozi ambao Mungu tangu mwanzo aliupatia ulimwengu ulioanguka.

“Bustani ya Edeni iliendelea kuwepo duniani kwa muda mrefu baada ya mwanadamu kutengwa kutoka katika njia zake za kupendeza. . . . Mahali hapa alikuja Adamu na wanawe ili kumwabudu Mungu. Hapa walifanya upya nadhiri zao za utii wa sheria ile ambayo kwa kuiasi walifukuzwa Edeni. Wakati ule ambapo mkondo wa udhalimu ulienea ulimwenguni na uovu wa wanadamu uliposababisha maangamizi yao kwa gharika ya maji, mkono ule uliokuwa umeichipusha Bustani ya Edeni uliiondoa duniani. Lakini katika wakati ule wa urejeshwaji wa mwisho, patakapokuwepo “mbingu mpya na nchi mpya” (*Ufunuo 21:1*), Edeni itarejeshwa ikiwa imepambwa kwa utukufu mwingi zaidi kuliko ilivyokuwa hapo mwanzo.”—Ellen G. White, *Wazee na Manabii. Sehemu ya Kwanza*, uk. 42.

Wengine, hata hivyo, walitafuta “ufumbuji” wa kibinadamu kwa matatizo yetu ya hivi karibuni, na tunaona kuanzishwa kwa majiji, jaribio la kuanzisha maisha rahisi na labda kujaribu kutwaa tena kile kilichopotea katika Edeni.

Soma Mwanzo 10:1–12. Hapa ndipo Biblia inapowatambulisha watu kadhaa wakuu wa kisiasa wanaopatikana katika sehemu zingine zote za Biblia, ikijumuisha Ninawi na Babeli. Kwa kuzingatia kile tunachojua kuhusu dhima za miji hiyo baadaye, tunaweza kufikia hitimisho gani kutokana na maandiko haya?

Wengine wamesoma juu ya Nimrodi na kufikia hitimisho kwamba yeye ni shujaa mwenye cheo kikubwa, kama vile mashujaa washindi katika hekaya za kipagani. Lakini Biblia inapomwelezea kama “mtu hodari katika nchi,” na “hodari kuwinda wanyama mbele za Bwana,” siyo sifa. Nimrodi ni mkuu kwa sifa/heshima yake mwenyewe, naye anasimama “mbele” za Bwana kwa maana ya kwamba anamdharau Mungu. Tunachoona katika maandiko haya ni kuenea kwa uasi dhidi ya Mungu, uasi ambao utakaokuwepo mpaka, hatimaye, uasi wote utakapokomeshwa milele.

Kwa nini dhambi ya uasi dhidi ya Mungu ni ya hila kuliko tunavyoweza kutambua kwa urahisi? Tunawezaje kujilinda dhidi ya tabia/sifa hii ya kibinadamu?

Wito wa Ibrahimu

Katika sura ya kumi ya Mwanzo, tunaona kuanzishwa kwa mataifa mbalimbali. Neno linalotafsiriwa kwa kawaida “mataifa” ni goyim, ambalo pia linaweza kurejelea Wamataifa. Mwanzo 10 inatuambia kwamba jamii ya wanadamu iligawanywa katika nchi, lugha, familia na “mataifa” (*Mwa. 10:5; tazama pia Ufu. 14:6*).

Takribani mara tu baada ya kuanzishwa kwa dhana hii, Mungu anamwita Ibrahimu kutoka katika mojawapo ya mataifa hayo ili kuwa tofauti nao na kile wanachowakilisha.

Soma Mwanzo 12:1–9. Kwa nini Mungu alimwita Abram (baadaye Ibrahimu) kutoka katika nchi yake ya asili?

Mungu alikusudia kumtumia Ibrahimu kuanzisha taifa ambalo lingesimama tofauti na falme za wanadamu. Hawakupaswa kuwa na mfalme mwingine isipokuwa Mungu Mwenyewe. Watu walipaswa kuonesha kile ambacho kingetokea ikiwa wanadamu wangerudi kwa Mwumbaji wao. Israeli ilianzishwa kuwa baraka kwa “ ‘jamaa zote za dunia’ ” (*Mwa. 12:3*). Mungu alikuwa amewamwagia nuru na fadhila ambavyo havikuwa vimeonekana ulimwenguni tangu, huenda, kabla ya Gharika.

Soma Kumbukumbu la Torati 4:5–9. Bwana alikuwa akiwaambia nini wana wa Ibrahimu, taifa ambalo lilikuwa utimilifu wa ahadi ambayo Mungu alikuwa amempa Ibrahimu?

Huyu hakuwa mtu mmoja aliyeshuhudia katika jamii moja; hili lilikuwa taifa zima ambalo, kwa kufanya kazi pamoja na kwa ushirikiano na Mungu, lingeweza kuudhihirisha utukufu wa tabia Yake. Angalia, pia, katika maneno waliyoambiwa kwamba haikuwa tu “amri na hukumu” ambazo Mungu alikuwa amewapa ndizo ziliwafanya wawe wa pekee sana, bali uaminifu wao kwazo ndiyo ungesababisha mataifa mengine kusema, “ ‘Hakika taifa hili kubwa ni watu wenye hekima na akili’ ” (*Kum. 4:6*). Ingawa kweli walizopewa watu zilikuwa za ajabu, kushindwa kwao kuzitimiza, kuzitii, kungeleta laana badala ya baraka na kifo badala ya uzima.

Kanuni ileile ya kutojua tu kweli hizi bali kuzitii, inatumikaje kwetu sisi kama Waadventista leo?

Kupewa Ulichoomba

Kama ilivyothibitishwa hapo awali, Israeli haikupaswa kuwa na mfalme wa kibinadamu, jinsi mataifa mengine yalivyofanya. Hata hivyo, baada ya muda imani ya Israeli iliyumba, nao wakajikuta wakitamani sana mambo ambayo “mataifa,” Wasio Wayahudi, walikuwa nayo.

Soma 1 Samweli 8:4–18. Kwa nini unadhani wazee waliona wazo la mfalme kuwa lenye kuvutia? Ni kwa njia zipi tunaanguka katika majaribu yale yale?

Ni muhimu kutambua kwamba ombi la kuwa na mfalme lilikuwa ni kukataliwa kwa utawala wa Mungu juu ya watu Wake. Kama ilivyoamuriwa, taifa lilipaswa kuwajibika moja kwa moja kwa Mwumbaji na uhusiano wao Naye ulidhihirishwa kupitia patakatifu na huduma zake miongoni mwa mambo mengine. Kwa kuomba mfalme, wangejiletea mateso yale yale ambayo falme za Mataifa zilipitia: kuandikishwa jeshini katika vita vya wafalme, utafishaji, kutozwa kodi na madhara mengine. Wangegundua kwamba watawala wa kibinadamu wanao mwelekeo wa kutawala kwa faida yao wenyewe, badala ya kutawala kwa ukarimu, kama afanyavyo Mungu.

Pia, mpango huo mpya ungekuwa wa kudumu: Waisraeli wangepewa walichoomba, lakini walipotambua kwamba ulikuwa ni kushuka hadhi, wangebaki nao. “‘Nanyi mtalia siku ile kwa sababu ya mfalme wenu mliyejichagulia; Bwana asiwajibu siku ile’” (1 Sam. 8:18).

Mungu anajua udhaifu wa watu Wake na alitabiri mapema kwamba Israeli wangeomba mfalme wa kibinadamu. Walifanya hivyo, na sehemu kubwa sana ya historia takatifu ni kisa cha matokeo ya uchaguzi huo.

Soma *Kumbukumbu la Torati* 17:14–20. Ona kwamba Mungu hasemi, “Nitawapa mfalme,” lakini badala yake, watu Wake wanaamua kwamba wanataka mfalme. Mungu aliweka ulinzi ili kuwalinda watu Wake kutokana na maovu kadhaa ya serikali za wanadamu—lakini, kama historia ya taifa hilo na wafalme wake ilivyoonesha, ulinzi mara nyingi haukujaliwa.

Mtu anapaswa tu kuangalia historia ya Israeli baada ya kuamua kuwa na mfalme ili kuona jinsi mambo yalivyowaendea vibaya chini ya wafalme hawa. Ingawa wafalme fulani walikuwa bora kuliko wengine, hata wale “wema” walifanya makosa (fikiria Daudi na Bathsheba). Katika visa vingi, taifa hilo liliishi chini ya utawala wa wafalme mmoja baada ya mwingine ambao walifanya “maovu machoni pa BWANA” (*tazama* 1 Fal. 11:6, 1 Fal. 15:26, 1 Fal. 16:30, 2 Fal. 3:15; 2, n.k).

Wakati huo, au hata leo, serikali zote za wanadamu zinafanana kwa jambo moja: wenye dhambi wanawatawala wenye dhambi wengine. Nini kinawezekana kisiende sawa?

Watawala wa Wamataifa

Kushughulika kwa Mungu na Israeli kunatoa uelewa mkubwa katika kushughulika Kwake na kanisa la Agano Jipya. Kwa kweli, kwa njia nyingi, taifa la Israeli lilitumikia kutangulia kuonesha makosa ya kanisa. Mbali na kuwa na uwezo wa kudai aina yoyote ya ukuu kwa Israeli ya kale, Wakristo wamekuwa, na bado, wanaweza kuathirika kirahisi sana wa majaribu yaleyale.

Soma Mathayo 20:25–28. Ni kosa gani ambalo Yesu aliwaonya wanafunzi Wake waepuke katika kuanzisha kazi ya kanisa la Kikristo?

Waisraeli waliomba mfalme wa kibinadamu, ombi ambalo lilisababisha anguko la kimaadili kwa taifa hilo. Wafalme hao waliendelea kuwa waovu zaidi hadi Mungu alipowaruhusu Wababeli kuwachukua watu Wake mateka kama njia ya kuwabadilisha/kuwarekebisha.

Jambo kama hilo lilitokea katika historia ya kanisa la Kikristo. Ingawa hawakupaswa kuishi kama taifa la Wamataifa, Konstantino alipoingia madarakani na kudai kuwa Mkristo, waumini walipata nafuu: mateso yalikomeshwa! Hilo kwa lenyewe lilikuwa baraka, lakini ikatokea kwa kanisa kwamba wangeweza kutumia mamlaka ya mfalme kwa manufaa yao wenyewe.

Migogoro mikubwa kadhaa ilizuka miongoni mwa Wakristo katika karne ya nne na kanisa lilipojikuta haliwezi kuitatua, lilimruhusu mfalme kuingilia kati. Taratibu, askofu wa Rumi alijizolea umashuhuri, pale ambapo aliwahi kuwa askofu mmoja mwandamizi kati ya walio sawa. Kanisa liliruhusu serikali kuingilia kati masuala ya kidini, na mara serikali ilipopewa nafasi kushughulika na masuala ya dini, mambo yalizidi kuwa mabaya zaidi.

Kama Israeli ya kale, sura nyingi zenye giza katika historia ya Kikristo ni matokeo ya moja kwa moja ya kanisa kufanya maridhiano na ulimwengu. Mahali ambapo Israeli waligeukia ibada ya sanamu na wafalme wake waliharibiwa na tamaa yao ya madaraka—hadi kufikia hatua ya kutoa kafara watoto kwa sanamu—kanisa lilitwaa na kutumia hatua kwa hatua njia na mbinu/desturi nyingi za ufalme wa kipagani hadi ambapo waumini wengi waaminifu waliuawa kwa sababu walionekana kuwa tishio kwa taasisi ya serikali na kanisa.

Katika utamaduni wako, jamii yako mwenyewe, ni njia zipi ambazo majaribu haya haya yanaweza kuhatarisha uadilifu wa imani yetu?

Nuru kwa Wamataifa

Kusudi la msingi ambalo Mungu alianzisha taifa la Israeli halikuwa kuhukumu ulimwengu wote, bali kuuokoa. Kwa hakika, wengi wetu huhisi kuhukumiwa tunapokabiliwa na tabia ya haki aliyo nayo mtu mwingine; kwa hiyo kuwepo kwa Israeli pia kulitumika kuangazia dhambi na ubinafsi wa mataifa yaliyowazunguka. Waumini wanaoishi kwa kupatana na Mungu huangazia tabia yake ya haki, ambayo kwa asili huongoza katika usadikisho. Kimsingi, maisha ya watu “wazishikao amri za Mungu” (*Ufu. 14:12*) yanapaswa kutangaza tabia Yake.

Hata hivyo, kama Waisraeli wangetenda jinsi ilivyowapaswa na kufanya kile walichoambiwa wafanye, mataifa yangewajia kwa amani, wakitafuta kujua mengi zaidi kuwahusu wao na Mungu wao. Cha kusikitisha, kama kuchukuliwa mateka kwenda Babeli kulivyoonesha, mataifa hayo yalikuja kupigana nao badala yake.

Udhihirisho bora kabisa wa tabia ya Mungu, bila shaka, ulikuwa ni Yesu—mwanadamu pekee ambaye ameidhihirisha kikamilifu. Lakini mfano Wake mkamilifu, ambao kwa hakika ulileta usadikisho kwa mioyo, ulikusudiwa kuwa mwaliko (*tazama Yn. 3:16–21*).

Kusudi kuu la kulianzisha taifa la Israeli lilikuwa sawa na kusudi la Mungu katika kulianzisha kanisa: Ana shauku ya kuwatumia watu Wake kuwavuta wenye dhambi kwa Kristo. Wito wa ujumbe wa malaika watatu, unaotolewa kupitia kanisa Lake, unakwenda, si kwa wateule wachache bali kwa “kila taifa, na kabila, na lugha, na jamaa” (*Ufu. 14:6*). *Ufunuo 18:1* inatabiri kwamba dunia yote itaangazwa kwa utukufu wa Mungu kabla ya kurudi kwa Kristo.

Vifungu vifuatavyo vinatufundisha nini kuhusu jukumu ambalo Mungu analikusudia kwa watu Wake katika ulimwengu huu? Tunawezaje kutumia kanuni hizi kwetu wenyewe?

(a) *Hes. 14:17–21* _____

(b) *Isa. 42:6, Isa. 49:6, Isa. 60:3* _____

(c) *Ufu. 18:1–4* _____

Soma tena *Ufunuo 18:1–4*, wito wa “watu wangu”; yaani, watu wa Mungu, kutoka Babeli. Hilo litatokeaje? Kwa maneno mengine, tunawezaje, kama kanisa ambalo haliko Babeli, kutumiwa na Mungu kuwaita watu wa Mungu ambao bado wako Babeli?

_____

_____

Tafakari Zaidi: Isaya 44:24–45:13.

“Kidogo kidogo, mwanzoni kwa siri na katika hali ya ukimya, na hatimaye kwa uwazi zaidi kwa kadiri makosa yalivyozi kupata nguvu na kutawala akili za watu, “siri ya uasi” iliendeleza kazi yake ya udangayifu na kufuru. Karibu pasipokutambua, mila na desturi za upagani ziliingia ndani ya kanisa. Roho ya kulegeza masharti na kuiga ilidhibitiwa kwa muda kwa mateso makali ambayo kanisa lilipapata chini ya upagani. Lakini mara tu mateso yalipokoma, na Ukristo ukaingia katika mabaraza na nyumba za kifalme, kanisa liliweka pembeni usahili na unyenyekevu wa Kristo na wa mitume Wake na badala yake lilivaa kujionesha na kiburi cha makuhani wa kipagani na watawala; na badala ya matakwaa ya Mungu, kanisa liliweka nadharia na desturi za wanadamu. Uongofu wa juu juu wa Konstantino, katika sehemu ya awali ya karne ya nne, ulileta furaha kubwa; na ulimwengu, uliojifunika joho la utakatifu bandia, uliingia kanisani. Sasa kazi ya upotovu ikaendelea kwa kasi. Upagani, wakati ukionekana kana kwamba umekwisha, ulishinda. Roho yake ilitawala kanisa. Mafundisho yake, sherehe, na ushirikina vilijumuishwa katika imani na ibada ya watu waliodai kuwa wafuasi wa Kristo.”—Ellen G. White, *Pambano Kuu*, uk. 37.

Sambamba na swali lililo mwishoni mwa somo la Jumatano, je, sisi sote hatuko katika hatari, hasa kwa kadiri tunavyokuwa hapa kwa muda mrefu, ya kuweka “pembeni usahili na unyenyekevu wa Kristo na wa mitume Wake” kwa ajili ya fahari, uwezo, sifa na majaribu ya ulimwengu? Ikiwa tunafikiri hatuko katika hatari, tunajidanganya wenyewe.

Maswali ya Kujadili:

1 Mungu alipowapeleka watu Wake uhamishoni Babeli, ulikuwa ni wakati wa uchungu sana. Ibrahimu aliitwa atoke Ukaldayo kuanzisha taifa la watu wa agano kama nuru ya sayari hii, na sasa walikuwa wamechukuliwa wakiwa wamefungwa minyororo. Wakati wa utumwa wao, Mungu aliwaonesha Waisraeli kile ambacho kingekuwa kama wangekuwa waaminifu. Nebukadreza, mkuu wa mfumo unaompinga Mungu kabisa, anakuja kwa Kristo (Danieli 4). Mwishoni mwa kuwa kwao mateka, Mungu anamwinua mfalme wa Uajemi ili awe mfano wa Kristo, akiwaachia huru watu Wake kutoka Babeli na kuwarudisha katika Nchi ya Ahadi. Koreshi hakuwa Mwisraeli, hata hivyo Mungu alimchagua ili kudhihirisha mpango wa wokovu kwa ulimwengu alipowarudisha Yerusalemu watu wa Mungu wa agano. Ni masomo gani tunaweza kujifunza kuhusu jinsi Mungu anavyowachukulia wanadamu kutokana na ukweli kwamba sasa alikuwa anawatumia watu nje ya Israeli ili kutimiza malengo Yake?

2 Tunaweza tusiwe Babeli, lakini ni kiasi gani mambo ya Babeli yanaweza kuwa ndani yetu? Tunalitambua je tatizo hili, na kisha, tunawezaje kubadilika?